

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

«Βέλτιστες Εργασιακές Πρακτικές Χρήσης Γεωργικών Φαρμάκων » Διαχείριση των κενών συσκευασίας των Φυτοπροστατευτικών προϊόντων (γεωργικών φαρμάκων). (16/04/2025)

(Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Ξάνθης Τμήμα Ποιοτικού & Φυτογυγιονομικού Ελέγχου)

Σχετικό :5919/62354 /13-5-2014 έγγραφο του Υπ.Α.Α. &Τρ. «Βέλτιστες Εργασιακές Πρακτικές Χρήσης Γεωργικών Φαρμάκων » σελ 15-18

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΝΩΝ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ

Ο χρήστης του γεωργικού φαρμάκου, όταν χρησιμοποιήσει το σύνολο της συσκευασίας πρέπει να λάβει τα κατάλληλα μέτρα έτσι ώστε να μην υφίσταται σημαντική ποσότητα του σκευάσματος στη συσκευασία που έχει χρησιμοποιηθεί. Οι οδηγίες αναφέρονται αναλυτικά στη συσκευασία κάθε γεωργικού φαρμάκου και πρέπει να τηρούνται πιστά από τον χρήστη του.

Οδηγίες για την ασφαλή απόσυρση του φυτοπροστατευτικού προϊόντος και της συσκευασίας:

Τα κενά μέσα συσκευασίας (φιάλες/δοχεία) ξεπλένονται υπό πίεση με ειδικό μηχανισμό ή γίνεται τριπλό ξέπλυμα (τα νερά του ξεπλύματος τα ρίχνουμε στο ψεκαστικό υγρό) και αφού τρυπηθούν προηγουμένως για τη διασφάλιση της μη περαιτέρω χρήσης, εναποτίθενται σε σημεία συλλογής, για ανακύκλωση ή ανάκτηση ενέργειας.

- Τριπλό ξέπλυμα των συσκευασιών γεωργικών φαρμάκων (βάση του σχετικού εγγράφου 5919/62354 /13-5-2014 του ΥΠ.Α.Α.Τ.)

Τα κενά συσκευασίας των γεωργικών φαρμάκων πρέπει να καθαρίζονται αμέσως μετά το άδειασμα του περιεχομένου τους για να μην στεγνώνουν τα υπολείμματα του γεωργικού φαρμάκου και καθίσταται δύσκολος έως αδύνατος ο καθαρισμός τους. Η διαδικασία ξεκινά με τη χρήση του συνόλου του περιεχομένου της συσκευασίας από τον χρήστη τους. Αφού το υλικό συσκευασίας αφεθεί για μισό λεπτό να στραγγίξει στο ψεκαστικό δοχείο, έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθεί το υπόλειμμα του γεωργικού φαρμάκου, γίνονται οι εξής εργασίες:

1. Φορώντας τα απαραίτητα μέτρα προστασίας (γάντια, μάσκα κλπ) γεμίζετε με νερό το κενό συσκευασίας από 10% έως 20% του όγκου της συσκευασίας. Τοποθετείτε το καπάκι της συσκευασίας και σφίγγετε για να μην υφίστανται διαρροές.
2. Ανακινείται προς όλες της πλευρές για να ξεπλυθεί το κενό συσκευασίας.
3. Τα νερά του ξεπλύματος τα ρίχνουμε στο ψεκαστικό υγρό.
4. Επαναλαμβάνεται την ανωτέρω διαδικασία άλλες δύο φορές ή και περισσότερο μέχρι τα νερά ξεπλύματος να είναι καθαρά.
5. Επανατοποθετείται το καπάκι και αφού τρυπηθούν προηγουμένως για τη διασφάλιση της μη περαιτέρω χρήσης, εναποτίθενται σε σημεία συλλογής για ανακύκλωση ή ανάκτηση ενέργειας.

- Ξέπλυμα των συσκευασιών γεωργικών φαρμάκων υπό πίεση.

Η πλέον σύγχρονη, αποτελεσματική και ασφαλής διαδικασία ξεπλύματος των κενών συσκευασίας των γεωργικών φαρμάκων είναι υπό πίεση με ειδικό μηχανισμό του ψεκαστικού μέσου. Συνιστάται ιδιαίτερα για το ξέπλυμα συσκευασιών μεγάλου μεγέθους. Ο μηχανισμός απαρτίζεται από μπεκ υψηλής πίεσης ειδικά σχεδιασμένο για το ξέπλυμα των κενών συσκευασίας. Εφόσον δεν αναφέρονται ειδικές οδηγίες του κατασκευαστή οίκου, οι γενικές αρχές ξεπλύματος υπό πίεση είναι:

1. Αφήνουμε το κενό συσκευασίας να στραγγίξει στο ψεκαστικό δοχείο για μισό λεπτό αφού αδειάσει.
2. Καρφώνουμε το μπεκ του ξεπλύματος στο χαμηλότερο σημείο της συσκευασίας .
3. Αναποδογυρίζουμε το δοχείο συσκευασίας έτσι ώστε τα νερά ξεπλύματος να αδειάζουν στο ψεκαστικό δοχείο.
4. Ενεργοποιούμε το μπεκ ξεπλύματος για το συνιστώμενο από τον κατασκευαστή χρόνο (γενικά 30 δευτερόλεπτα ή περισσότερο) κουνώντας ελαφρά τη συσκευασία για να ξεπλυθεί παντού.

5. Το καπάκι της συσκευασίας ξεπλένεται χωριστά με λίγο νερό και τα απόνερα ρίχνονται και αυτά στο ψεκάστικό δοχείο.
6. Επανατοποθετείται το καπάκι και αφού τρυπηθούν προηγουμένως για τη διασφάλιση της μη περαιτέρω χρήσης, εναποτίθενται σε σημεία συλλογής για ανακύκλωση ή ανάκτηση ενέργειας.

Από μελέτες που έχουν διενεργηθεί και παρουσιάζονται από τον Διεθνή Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας (FAO) και την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (Π.Ο.Υ.) στο “International Code of Conduct on the Distribution and Use of Pesticides: Guidelines on Management Options for Empty Pesticide Containers”, Μάιος 2008 (internet-ελεύθερα προσβάσιμο:

http://www.who.int/whopes/recommendations/Management_options_empty_pesticide_containers.pdf), δίδονται

τα παρακάτω στοιχεία για την ποσότητα της δραστικής ουσίας του γεωργικού φαρμάκου που παραμένει μετά τα τρία στάδια του τριπλού ξεπλύματος :

Ποσότητα δραστική ουσίας

Αρχικά 100%

Μετά το 1ο ξέπλυμα 1,4%

Μετά το 2ο ξέπλυμα 0,021%

Μετά το 3ο ξέπλυμα 0,00035%

Κακή πρακτική είναι:

- το θάψιμο των συσκευασιών είτε αυτό γίνει χωρίς να ξεπλυθούν είτε αυτό γίνει αφού ξεπλυθούν. Τα υλικά συσκευασίας παραμένουν στο έδαφος για χρόνια, χάνεται η ευκαιρία για ανακύκλωση ή ανάκτηση ενέργειας και μολύνεται το περιβάλλον και κυρίως τα υπόγεια ύδατα.
- Το κάψιμο των κενών συσκευασιών που όχι μόνον συνιστά σαφής παράβαση των οριζόμενων επί της συσκευασίας των γεωργικών φαρμάκων και ακύρωση κάθε δυνατότητας ανακύκλωσης των συσκευασιών αλλά αποτελεί εξαιρετικά επικίνδυνη πρακτική ακόμη και για την υγεία του ιδίου του χρήστη από εισπνοή των τοξικών καπνών.
- η χρήση των κενών συσκευασιών για άλλους σκοπούς από τον ίδιο τον χρήστη, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η επικινδυνότητα της κατάστασης, όπως ως θήκες εργαλείων ή ακόμη και ταΐστρες οικόσιτων ζώων.

Επισημαίνεται ότι:

σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία ο υπεύθυνος για την εμπορία των γεωργικών φαρμάκων πρέπει μεταξύ των άλλων υποχρεώσεων που προβλέπονται να παρέχει γενικές πληροφορίες σχετικά με τους πιθανούς κινδύνους, από την χρήση των γεωργικών φαρμάκων :

- για τον άνθρωπο
- για το περιβάλλον,
- για τις πηγές κινδύνου,
- για την έκθεση του χρήστη,
- για τον ορθό τρόπο αποθήκευσης,
- για το χειρισμό και την εφαρμογή του ψεκάστικού διαλύματος,
- για την ασφαλή διάθεση του ψεκάστικού διαλύματος που απομένει μετά την εφαρμογή,
- τη διαχείριση των κενών συσκευασιών
- και τις εναλλακτικές λύσεις χαμηλού κινδύνου.

Στις ετικέτες των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, υφίστανται η ένδειξη και οι οδηγίες, όπως αναφέρθηκε, σχετικά με τη διαχείριση των κενών συσκευασιών.

Οι παραγωγοί - χρήστες των φυτοπροστατευτικών προϊόντων οφείλουν να τηρούν τα οριζόμενα επί της συσκευασίας και ως εκ τούτου να ακολουθούν τα όσα έχουν περιγραφεί παραπάνω. Μη τήρηση των ανωτέρω οδηγιών, όπως για παράδειγμα απόρριψη χωρίς ξέπλυμα των κενών συσκευασιών ή/ και κάψιμο των κενών συσκευασιών, επιφέρει διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται σύμφωνα με το άρθρο 45, παρ. 3 του ν.4036/2012 (ΦΕΚ Α'8) «σε όποιον χρησιμοποιεί γεωργικά φάρμακα χωρίς να τηρεί τα αναγραφόμενα στη συσκευασία ή την ετικέτα τους, επιβάλλεται πρόστιμο από τριακόσια (300) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ».